

Qodobka 348aad

Axkaamta ku saabsan beeca gaar ahaan kuwa ku saabsan awoodda dhinacyadda, lammaanka, lahaashadda iyo lammaanka, ceybaha sheyga, waxaa lagu dabaqayaa bixinta u dhiganta gudida inta ku saabsan wareejinta milkiyadda sheyga loo beddelka, sheyga la muteystay axkaamta ku saabsan gudida gaar ahaan kuwa ku saabsan magacaabidda cidda loo dhribaayo iyo dhicidda lammaanada waxa lagu dabaqayaa bixinta u dhiganta gudida inta tani ay rideyso deynta.

QEYBTA II

CUSBOONEYN IYO WAKIILASHADA

Qodobka 349aad

Cusbooneyntu waxey jirtaa :

1. Beddelaada deynta markii dhinacyadda ay ku heshiiyaan in waajibka asalka ah lagu beddelo mid cusub ee ka duwan xaga durtada iyo sababta dhalisay (Oggetto o Titolo).

2. Marka deynlaha iyo qof saddexaad ay ku heshiin in qofka saddexaad, uu galo meeshii deynqabaha asalka ah iyo in deynqabaha asalka ah laga xureeyo deynta xataa oggolaasho, la'aantiisa amase marka deynqabaha uu oggoleysiiyo deynlaha qof saddexaad ee oggol deynqabe cusub ahaan.

3. Beddelaada deynlaha, haddii ay ku heshiiyaan deynlaha iyo deynqabaha iyo qof saddexaad in uu noqdo qofka saddexaad deynle cusub.

Qodobka 350aad

1. Cusbooneynta waxey raad leedahay oo keli ah, haddii waajibka asalka ah iyo ka cusub ayaa lahayn sabab kas-ta ee keenta buritaan.

2. Haddii waajibka asalka uu ka dhasho heshiis la burin karo cusbooneyntu waxey raad leedahay oo keli ah, had-

dii waajib cusub loola qasdo in lagu oggolaado heshiiska iyo in lagu beddelo waajibka asalka ah.

Qodobka 351aad

1. Cusbooneyntu leys kama qadaro ee waxaa waajib ah in lagu heshiiyo cusbooneynta si cad amaba si cad loogala soo bixi karo duruufta.

2. Gaar ahaan haddii uusan jirin heshiis sidaas ka duwan cusbooneynta ama timaado sameynta qoraal deyneed ee hore u jirtay, kamana timaado beddelaada ku saabsan keli ahaan waqtiga; meesha amaba habka fulinta gudashada, kamana timaado beddelaada ku saabsan lammaanadyada ama sicirka dulsaarka.

Qodobka 352aad

1. Cusbooneyn ma aha keli ahaan ku dhigidda deynta xisaabta socota.

2. Wey jirtaa cusbooneyn haddii xisaabta la bixiyey, lana qiray, laakiin haddii deyntu tahay mid lammaan gaar ah leh, lammaanku waa taagnaadaa haddii aan lagu heshiin sida si ka duwan.

Qodobka 353aad

1. Cusbooneyta waxaa ka dhasha dhammaashada waajibka asalka ahi iyo wixii la xiriiray iyo in uu u ka dhasho halkiisii waajib cusub.

2. Waajibka cusub uma ay guurti lammaanada waajibka asalka ahi, haddii uu jiro qodob xeer ee sidaas si ka duwan goynaaya mooyee amaba doonista dhinacyada ay ka caddeyn heshiis gaar ah ama duruufo.

Qodobka 354aad

Haddii deynqababaha uu bixiyo dammaanadyo ceyn ah ce ku saabsan waajibka asalka ah, dammaanad. yadaasi wax ay u guurayaan waajibka cusub iyadoo la dhawrayo axkaamta soo socota:

b. Haddii cusbooneyntu tahay deynta beddelideeda waxaa u bannaan deynlaha iyo deynqabaha in ay ku heshiiyaan lammaanada u guurideeda waajibka cusub heerarka aan gaar-rasiineyn dhib qof seddexaad.

t. Haddii cusbooneynta ay ku saabsan tahay beddelaada deynqabaha, deynlaha iyo deynqabaha cusub waxey ku heeshiin karaan in dammaanadyadii ceeynta ahayd ay sidooda u jiraan. Xataa haddii uusan oggolaan deynqabaha asalka ah.

j. Haddii cusbooneynta ku saabsan tahay beddelaadda deynlaha, seddexda dhinac waxey ku heshiin karaan dammaanadda jiriddeeda.

2. Heshiiska ku saabsan guurinta lammaaada ceeyniga ah ku fulimeyso qof seddexaad, haddii uu la dhacay cusbooneynta waqti keli ah mooyee. Waxaase shardi ah in la dhowro axkaamta diiwaangelinta.

Qodobka 355aad

Uma ay guurto waajibka cusub lammaanada ceeynta ah amaba shaqsi ah sidoo kale uma uu guuro waajibka cusub isla lammaanidda in ey raalli ku yihiin sidaas lammaanayasha iyo deynqabayaasha is-lammaantay mooyee.

Qodobka 356aad

1. Wakiilashadu waxey jirtaa markii uu deynqabaha oggolsiiyo deynlaha in qof saddexaad oo raalli ku ah uu bixiyo deynta beddelkiisa.

2. Waajibku keenimaayo in ay jirto had iyo jeerba deynqabaha iyo qofka saddexaad dhexdooda deyn hore.

Qodobka 357aad

1. Haddii dhinacyadda wakiilashada ku heshiiyaan in ay ku beddelaan waajibka asalka ah waajib cusub wakiilashaddu waxaa loo qaadanayaa cusbooneys xaga beddelaada deynqabaha waxaana ka dhalanaya in ka wakiishay ka xuroobo xag kan la wakiishay. Waxaase shardi ah in uu yahay waajib cusub ee uu aqbalay qofka seddexaad ee la wakiishay mid ansaxay iyo kan la wakiishay in uusan ahayn mid ay ka maqan tahay awoodda bixinta waqtiga wakiilashada.

2. Hase yeehe, cusbooneyntu leys kama qadari karo xaga wakaalashada. haddii uusan jirin heshiis cusbooneyn waajibka asalka ah waxaa is garab taagaya waajibka cusub dhiniciisa.

Qodobka 358aad

Kan la wakiishay waajibka ka saaran xagga kan loo wakiishay wuxuu noqdaa ansax haba ahaado waajibka u dhexeeyey kan la wakiishay iyo kan wakiishay mid baaba'a ah amaba ha ahaado waajibkaasi mid leh is-hortaag. Wuxuu leeyahay kan la wakiishay in uu ugu noqdo kan wakiishay. Intaasoo dhan waa hadduusan jirin heshiis sidaas ka duwan.

QEYBTA III

ISU TUURIDDA WAAJIBKA

Qodobka 359aad

1. Deynqabaha wuxuu xaq u leeyahay isu tuuridda asaga deynlaha ku leeyahay iyo waxa asaga ku muteystay deynlaha, xataa haddii ay kala duwanaato sababta labada deyn, waxaase shardi ah in labada deyn ay ku saabsanaadaan qadar lacageed ama alaab isku masal ah xaga nooca iyo sifada labada deyn ay yihiin kuwa la muteystay, bislaadayna, noqon karo kuwa la weydiisan karo garsoor ahaan.

2. Reebi maayo isu tuuridda dib u dhaca waqtiga gudista muddo uu bixiyey Garsooraha darteed amaba uu ogo-laaday deynlaha.

Qodobka 360aad

Waxaa u bannaan deynqabaha in uu ku doodo isu tuuridda, xataa haddii deymaha halka lagu bixinaayo kala duwan yihiin, laakiinse xaaladaas waxaa waajib ku ah in uu ka magdhabo deynlaha dhibaataada ka soo gaartay isu tuuridda, taas oo sababteedu u heli waayey ama u sameyn waayey in gudashaddu ku dhacdo halkii loo gooyey.

Qodobka 361aad

Isu tuuriddu way jirtaa sabab kastaba ha ku yimaadeyn deymaha, wixii aan ahayn xaaladaha soo socdo:

b. haddii labada deyn midkood uu yahay shay laga siihay xaq la'aan qof lahaa gacantiisa ee la weydiinayo soo celintiisa.

t. haddii labada deynle midood uu yahay shey meel la dhi-gay amaba mid la cayriyeystay ee la weydiisanayo soo celintiisa.

j. haddii uu yahay labada deynle midkoodu xaq aan ogoleyn qabasho.

Qodobka 362aad

1. Isu tuurida ma dhacdo hadduusan ku doodin qof-ka maslaxada ku leh. Mana bannaana in laga tanaasulo ka hor inta ayna sugnaanin.

2. Waxaa ka dhasha isu tuuridda deymaha dhicidooda ilaa iyo inta ay la'eg tahay deynta yar. waxaana laga billaabaya waqtiga labada deyn ay u suubadeen isu tuuridda. Xagga isutuuridda magacaabidda cidda loo siinayo bixinta waxey ku imaanaysaa habka magacaabidda gudida.

Qodobka 363aad

Haddii muddada gubashada deynta ay dhacday waqtiga lagu dooday isu tuuridda, taasi keeni mayso in deyntu ku dhacdo isu tuuridda, xataa haddii lagu dooday gubashadaa, madaama muddada gubashada ayna dhammaanin waqtiga isu tuurida ay noqotay mid suuragal ah.

Qodobka 364aad

1. Ma ay banaana in ay dhacdo isu tuuridda si dhibta xuquuq uu helay qof saddexaad.

2. Haddii qof saddexaad uu sameeyo qabasho xaga deynqabaha kaddibna uu noqday deynqabuhu, deynle xaq ku leh deynlihiisii ma ay u bannaana deynqabaha in uu ku doodo isu tuuridda sii dhibta kan wax loo qabtay.

Qodobka 365aad

1. Haddii deynlaha uu wareejiyo deynata qof saddexaad, deynqabaha aqbalay wareejinta si cad kuma doodi karo isu tuuridda xaga loo wareejiyaha taasoo u bannaaneyd inta uusan oggolaanin wareejinta ka hor, waxaa keli ah ee u bannaan in uu ugu noqdo xaqiisa wareejiyaha.

2. Haddiise deynqabuhu yahay mid aan aqbalin wareejinta ee la ogeysiiyey, ka reebi meysa wareejintaasi in uu qabsado isu tuuridda.

Qodobka 366aad

Deynqabuhu haddii uu gudo deyn uu xaq u lahaa in uuku weydiisto xaq is tuuridda uma ay bannaana in uu ku doodo xaqaa, isagoo dhibaayo qof saddexaad lammaanadyada xaqiisa. In uu ahaa ku ka jaahil ah jiridda xaqaaasi mooyee.

QEYBTA IV

MIDOOBIDDA DEYNLAHA IYO DEYNQABAHA

Qodobka 367aad

1. Haddii qof keli ah isla noqdo deynle iyo deynqabe, deynataasi waa dhaceysaa inta ay le'eg tahay midoobidda.

2. Haddii uu suulo sababtii keentay midoobidda suulidii-suna uu leeyahay raad dib u noqda, deynkii wuxuu u soo noqdaa jiritaan asaga iyo wixii raacsanaa xagga kuwa danta ku leh. dhammaantood waxaana lagu tiriyaa mid aan weligeed dhicin.

MADAXA III

WAAJIBKA OO DHAMAADA GUDID LA'AAN

QEYBTA I

KA BERI YEELIDDA

Qodobka 368aad

Wajibku waa dhammaadaa haddii deynluhu ka dhafo deynqabihiisa asagoo sidaas raalli ku ah, ka dhaafidu waa ansaxdaa laga billaabo marka deynqabaha ogaado, laakiinse ka dhaafidu wey qiima beeshaa haddii uu diido deynqabaha.

Qodobka 369aad

1. Ka dhaafida waajibka waxaa habeyneysa axkaamta guud ee nidaamineysa tasarufaadka siismada.

2. Ka dhaafida uma baahna qaab gaar ah xataa haddii ay ku saabsan tahay waajib dhalashadiisu shardi u tahay qaab gaar ah ee uu faray sharciga ama ay ku heshiiyeen dhinacyada.

QEYBTA II

SUURAGALID LA'AANTA GUDIDA

Qodobka 370aad

Waajibku wuu dhammaadaa haddii deynqabuhu sugo in gudidiisa noqotay mid aan suuragaleyn sabab ka baxsan iraadadiisa.

QEYBTA III

GUBASHADA RIDDA XAQA

Qodobka 371aad

Waajibku wuxuu ku gubtaa 5 sano, wixii ka soo hara xaaladaha uu qodob xereed si cad u sheegayo iyo xaaladaha ishortaagyada ee soo socda.

Qodobka 372aad

1. Waxaa ku gubta 5 sano xuquuq kasta ee si xili-xili ah loo cusbooneysiin karo xataa haddii uu qirsan yahay deyn-qabaha sida kirada guryaha, beeraha, dulsaaradda iyo xuquuqda kis-kis loo bixiyo iyo mushaaharooyinka iyo hawlgabka.

2. Hase yeeshee wuxuu ku gubtaa 15 sano miraha lagu muteystay haayaha ee niyadaxun iyo miraha waajib ku ah maamulaha waqafka ee loogu waajibiyey kuwa mutey waqafka.